

PATVIRTINTA

Jurbarko r. Veliunos Antano ir Jono Juškų
gimnazijos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 31 d.
įsakymo Nr. VK-284

(Jurbarko r. Veliunos Antano ir Jono Juškų
gimnazijos direktoriaus 2023 m. balandžio 7 d.
įsakymo Nr. VK-144 redakcija)

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO JURBARKO R. VELIUONOS ANTANO IR JONO JUŠKŲ GIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROJI DALIS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Jurbarko r. Veliunos Antano ir Jono Juškų gimnazijos tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti gimnazijos bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkardančią smurtą ir patyčias aplinką, padedančią visapusiškam asmenybės formavimuisi bei augimui ir vaiko ugdymuisi.

2. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Jurbarko r. Veliunos Antano ir Jono Juškų gimnazijos tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą gimnazijoje individualiu, klasės, gimnazijos bendruomenės, šeimos lygmeniu.

3. Tvarkos aprašas grindžiamasi šiais principais:

3.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas gimnazijos administracijos, pedagoginis ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti: stabdyti, pranešti nustatyta tvarka;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

4. Visi gimnazijos bendruomenės nariai supažindinti su gimnazijos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka. Mokiniai bei mokinių tėvai su tvarka, reglamentuota Tvarkos apraše, turi būti supažindinti pasirašytinai.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

5.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

- 5.3. patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojamasi;
- 5.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;
- 5.5. patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagoginis darbuotojas, techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);
- 5.6. patyčių stebėtojas – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias;
- 5.7. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis gimnazijos bendruomenės narių švietimo, informavimo ir kitų priemonių;
- 5.8. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);
- 5.9. smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.
6. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

II SKYRIUS

PATYČIŲ STEBĖSENA, PREVENCIJA IR INTERVENCIJA MOKYKLOJE

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, švietimo pagalbos specialistai, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai (priedas Nr. 2).
8. Gimnazijos veikla ir valdymas:
- 8.1. Gimnazijos direktorius:
- 8.1.1. įsakymu patvirtina smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Jurbarko r. Veliuonos Antano ir Jono Juškų gimnazijoje tvarkos aprašą, atsako už jo įgyvendinimą gimnazijoje;
- 8.1.2. gavęs raštišką pranešimą, kad mokinys, pedagoginis ar kitas darbuotojas patiria smurtą ar patyčias ar pats smurtauja ar tyčiojasi, sudaro darbo grupę patyčių ar smurto atvejui iširti;
- 8.1.3. informuoja Jurbarko rajono savivaldybės merą, administracijos direktorių, Jurbarko rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėją ir Jurbarko rajono savivaldybės administracijos vaiko teisių apsaugos skyrių;
- 8.1.4. paskiria socialinį pedagogą, kuris koordinuoja Priemonių įgyvendinimą gimnazijoje ir veda patyčių registraciją Socialinio pedagogo veiklos registre;
- 8.2. vertybės: gimnazija puoselėja pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą (pagarbą, toleranciją, humaniškumą, pilietiškumą, rūpinimąsi kitais, pasitikėjimą, solidarumą, lygiateisiškumą ir kt.), kurias atitinka visų gimnazijos darbuotojų elgesys ir veikla;
- 8.3. elgesio normos: gimnazijoje susitarta dėl elgesio taisyklių, kuriose aiškiai reglamentuojamas tiek pozityvus/laukiamas, tiek neleistinas/nepageidaujamas mokinių elgesys. Numatyti mokinių skatinimo, motyvavimo už pozityvų elgesį priemonės ir būdai, jie yra žinomi ir suprantami visiems gimnazijos bendruomenės nariams, jais vadovaujasi visi gimnazijos darbuotojai, siekdami atpažinti ir pastiprinti pozityvų mokinių elgesį, bei užkardyti netinkamą elgesį;
- 8.4. pareigybių aprašymai ar pareiginiai nuostatai: gimnazijos darbuotojų pareigybių aprašymuose ar pareiginiuose nuostatuose numatyta atsakomybė už emociškai saugios mokymo(si) aplinkos gimnazijoje puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias pagal gimnazijos nustatytą tvarką;

8.5. bendradarbiavimas: gimnazija, vykdydama veiklas, orientuotas į smurto ir patyčių prevenciją ir intervenciją, bendradarbiauja su mokinių tėvais, vietos bendruomene, savivaldybėje esančiomis įstaigomis ir/ar organizacijomis, kitais suinteresuotais asmenimis.

9. Socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas:

9.1. nuosekliai ir reguliariai ugdomos mokinių socialinės emocinės kompetencijos;

9.2. pedagoginiai darbuotojai nuolatos tobulina kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

10. Gimnazijos Vaiko gerovės komisija:

10.1. rūpinasi saugios ir palankios mokiniams (ugdytiniais) aplinkos kūrimu ir palaikymu;

10.2. vadovaudamasi gimnazijos veiklos kokybei įsivertinti ir tobulinti skirtais instrumentais ar kitais pasirinktais būdais (tyrimais: apklausa, stebėjimu, pokalbiais ir kt.), reguliariai renka informaciją apie mokymo(si) aplinkos saugumą, gimnazijos bendruomenės narių tarpusavio santykius ir identifikuoja aktualias problemas.

11. Pozityvaus gimnazijos mikroklimato kūrimas:

11.1. gimnazijos bendruomenės santykiai: gimnazijoje kuriama ir palaikoma mokymo(si) aplinka, palanki asmenybės ugdymui, kuriami pozityvūs, tarpusavio pagarba, parama ir pasitikėjimu, bendromis vertybėmis grįsti santykiai, puoselėjamos mokinių stiprybės ir galios, skatinami ir stiprinami bendrumo, tapatumo ir priklausymo gimnazijos bendruomenei jausmai;

11.2. nenutrūkstamas procesas: pozityvaus gimnazijos mikroklimato kūrimas ir puoselėjimas yra nenutrūkstamas, cikliškas procesas.

12. Patyčias patiriančio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba tėvai (globėjai, rūpintojai), žinantys apie klasėje vykstančias patyčias:

12.1. nedelsdami informuoja klasės vadovą, švietimo pagalbos specialistą ar/ir administracijos atstovus apie mokinio patiriamas patyčias jiems patogiu būdu (telefonu, elektroniniu laišku, žinute dienyne ar asmeniškai);

12.2. sužinoję apie viešas patyčias kibernetinėje erdvėje, smurtaujančio ir smurtą patiriančio nepilnamečio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo apie tai pranešti LR ryšių reguliavimo tarnybai pateikdami pranešimą interneto svetainėje adresu: www.draugiskasinternetas.lt.

III. BAIGIAMOJI DALIS

13. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

14. Kiekvienų mokslo metų pabaigoje atliekama anoniminė mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) ir pedagoginių darbuotojų apklausa, siekiant išsiaiškinti patyčių situaciją gimnazijoje. Duomenys apibendrinami ir pagal gautus rezultatus sudaromas veiklų planas kitiems mokslo metams.

15. Su gimnazijos nustatyta smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka pasirašytinai supažindinami visi gimnazijos bendruomenės nariai.

16. Gimnazija bendradarbiauja su mokinių tėvais, vietos bendruomene, Jurbarko miesto policijos, Vaikų teisių apsaugos skyriaus, Pedagoginės psichologinės tarnybos ir kitų organizacijų, galinčių suteikti profesionalią pagalbą smurto ir patyčių prevencijos klausimais, specialistais.

17. Aprašas skelbiamas gimnazijos internetinėje svetainėje.

Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo
Jurbarko r. Veliunos Antano ir Jono Juškų gimnazijoje
tvarkos aprašo priedas Nr. 1

**JURBARKO R. VELIUONOS ANTANO IR JONO JUŠKŲ GIMNAZIJA
PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA**

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias	
Kas pranešė apie patyčias, parašas	
Kada įvyko patyčios (data, val.)	
Kur įvyko patyčios	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, išpyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės	
Kiti pastebėjimai:	
Ar šis elgesys pasikartojantis:	Taip ☐ Ne ☐ Nepatikslinta ☐

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Mokinio, patyrusio patyčias vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Mokinio, kuris tyčiojosi (galimai) vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Mokinio, stebėjusio patyčias vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Mokiniu (ugdytiniu), patyrusiu patyčias:	
Mokiniu (ugdytiniu), kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	

Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

JURBARKO R. VELIUONOS ANTANO IR JONO JUŠKŲ GIMNAZIJA REAGAVIMO Į PATYČIAS ALGORITMAS

